

د بناغلي سليمان لايق د شعرونو پيلگي

چونغرته دوهمه ترانه

زما دنیکونو اوپلرونو کوره!
ای درنکینو خاطر و چونغره!
ستا هره تیره د تاریخ پاڼه ده
ای دلرغونو عظمت و چونغره!

په دغه شاو خوا دروکې وایه
ستا سازلمیان اوسر بازان څه شول؟
دهغومړولمبواپرې کومې دي
دهمغه اور سمندران څه شول؟

هغه بیاکه عاشقان چیرې دي
هغه دژوند ښکلي لیلای څه شوه؟
دستا د خاورې په قدم قدم کې
د عشق او مینې تمنا څه شوه

ستا په دارو کې چې شاهان خوځیدل
اوس هلته هېره او مرگوخوره ده
ستا په ښارونو او مانیو باندې
شکه او خاوره دقرنو خوره ده

هلته چې پېغلې به سوما ځکله
اوس یا گیدرې یا لبوان گرځي
د سرخ کوتل دویرانو د پاسه
اوس یا غوايي او یا اوبنان گرځي

کلونه زغلي، زمانه تښتي

اوزه ستا څو کو ته حیران گورم
دیسرلي په انتظار شومه زور
لاستا په پرښو کې خزان گورم

ستا په کراره او ساړه فضا کې
چونگره زره مې څو نارې غواړي
دژمي شپه کې چې سپورمې خواره وي
څو دردونکې نندارې غواړي

چونگرته

ای دکرارو چوپو شپو چونگره!
ستا ددرانده سکوت بلا واخلم؟
ستا دچوپتیا تر سلو ژبو جارشم
ستا دعظمت تپوس له چا واخلم؟

ته چې پیری، پیری ولاړیې دلته
ډیرې قیصې او خاطرې به لرې
دشپې له ستورو پرونوسره
رازاونیازاوزمزمې به لرې

زه ستا دتوروتپوشپوه زره کې
دناپیدا دردو سپرل غواړم
دیوه ځوان شپونکي له دروي څخه
دسویوهیلواوریدل غواړم

کله چې ستړی شم، دښارله چیغو
دسحرستوري ته پیغام لېرم
دده په سپینواوزري څنوکې
ستا لوروڅو کو ته سلام لېرم

دستا په لورو، لوروڅو کو کې زه

د عشق اومینې ورک جهان لټوم
ستا په ورېځو او په تالنده کې
د ابدې ښایست نشان لټوم

کله چې زما د ژوند ډېوه پیه شي
زما شعرونه به لا تا ستایي
پیرې، پیرې به زما په مرگ وي تېرې
لازما خاوره به چونغره وایي

په بامیان کې د بودا برخلیک

ملا ته آسمان ښکاري، د جومات د خونې بام
سپورمې ورته ښکارېږي، د نوبت د گرتو جام
اسلام د تورو کرکو او وژلو یو مرام
قران یو ه چاره، د بی بنیاده انتقام
الله د ږیرورو فاتلانو یو امام
ملا ته آسمان ښکاري د جومات د خونې بام

ملا ته دنیا ښکاري د غوايي پر ښکر ولاړه
تاریخ بېره ږیره د عرب د سر رتاره
ولس یوه رمه، او امارت د مستو گاره
د تورې لمن نیسه خلاسوه ورڅخه غاړه
دوه غبرگ تیغونه واخله، چلوه ورباندې دواړه
ملا ته دنیا ښکاري د غوايي پر ښکر ولاړه

کابل چري خانه سوه د عربو د ناتار
وطن یو مندحي سو د پردیو د بازار
لرغونې بامیان وړان سو د پنجاب په افتخار
معصوم بودا شهید سو په چاره د استکبار

فیصل زموږ امام سو، اسامه زموږه پلار
کابل چري خانه سوه د عربو د ناتار

طالب په آی. اس. آی. باندې ټيکه سو د وجدان
په تور پنجاب يې خرڅ کړ، غيرتي افغانستان
کلداره د دين برخه سوه، ډالر سوچه ايمان
خليج د خدای جنت سو، او شيخان پيغمبران
کابل اسلام آباد سو، افغان خاوره پاکستان
طالب په آی. اس. آی. باندې ټيکه سو د وجدان

دوينو واټ

ذا زموږ د ستر گو وړاندی ، «غنی» گوره څه تير يزي
يو با تور ملت غرقيری، يو مطبو ط وطن نيزی
يوه د دنيا د برم او بذل، يوه نری د ميرنيو
د غروب په لوری د رومی ،د تاريخ له پانو لویزی
پاس د ستورو راهه څاڅکی، راته ښکاری اوبښکی اوبښکی
د آسمان په شنو غومبرو، لاری لاری رابهیری
سرچی ردمه په سر ویردی، هیتنا ک غرونه اورم
ته واځمکه په منځ دوه شوه، افغانی وطن ډوبیری
يا آسمان زموږ په وير کی ، ښکته پر يووته په ځمکه
يا قيامت په ځمکه جوړ شو، ولاړ غرونه هواریری
ایمل" ریر دی په لحد کی ، له غصی د زړه په تبه"
چی مغل په خیر و خوت ، افریدی لا نه پوهیری
د شنلی بر ځای له دښتو، تیری توری زرغونیری
د اوبو پر ځای له غرونو،نگه وینی رابهیری
د باران پر ځای له وریځو ،تندرونه راکوزیری
د رحمت پر ځای له هسکه، غضبونه نازلیری

ثمر "ښکته پورته دانگي، سترگي رډي توره کښلي "

نه يي سترگي له چا سوځي، نه يي شرم له چا کيږي

زينب " چيغي کړي چي ربه، ته لا څه ته ورته گوري "

دحسين " په زخمي زړه کي، ديزيد خنجر ځليږي "

څه بي پته شوو جنگونه ، څه بي هوډه شوو ننگونه

تو لعنت په دي شملو شه، لا دي جگي نه شرميږي

دا د جرگ لکي ته ورته شملي واچوي په ځمکه

دا د شرم او ماتي نښي ، پښتنو ته نه بنا يږي

شملة هغلته شمله وي، چي په نر باندې وي لکه

اوس په هر کډو جگيږي ، اوس په هر " اجرا " خوريږي

خدایه دا دي څه راوکړه ؛ چي يو نر دي راپري نه ښود

هر کمر ته چي تکیه شو، لکه شگه را شپړيږي

يو " ميرويس " په مورکي نشته ، چي گر کين لاري ته سم کړي

يو " شير شاه " راپورته نه شو، چي " مغل " ته ودريري

* * *

پرو ني ملا ته گوره ، چي ټوک خور و سقا ط خورو

اوس چي خصم د افغان شو، په سرو زرو کي ډوبيږي

لويه خيټه غټه کونه ، نري پښي بېره رپره

ويته خوله بي شرمه شرگي ، لکه مچ هر څه کي لويږي

مټکور ماغره دتيري ، بي فر هنگه بي ادبه

چي تبليغ کوي نخيري ، چي قران لولي ششنيږي

په اسلام کي لاري باسي ، زمور د خاوري بربادي ته

دين اخوان ته يو دکان دي ، چي هر څه په کي خر خيري

دا دي څه بلا اخته کړه ، زمور په دي بد مرغو خلکو

نه له تا څخه ډاريږي ، نه له دوي څخه شرميږي

اوس چي حکم د ملا شو، د کابل په با چايې کي

هر ساعت په چاور دانگی ، هزه ورځ په چا ور لویږی
د افغان په قتل اخلی ، سره یو نډونه شنی ډالری
پښتو پریرده چی تری تللی؛ له ایما ن سره خرڅیری
باندی سپین په منځ کی تور دی، نگه اوردی؛ نگه اوردی
په هر تار کی یې د ږیری؛ شیطان سپور دی او زنگیری
هر چری په چرچوبی کی، باچایې خوبونه وینې
انگر یزی لنجر په غاړه؛ په لار ځی ته وا نخیری
چی پرون یې دمولی، رڼی خاوری خوسکونه
اوس په بره پښتونخواکی؛ په انسان باندی سپر یری
زما زره پولی پولی دی؛ رما سا لمبه لمبه ده
چی دا توره خپکی به؛ له مور کله پورته کیږی
جهاد لوبنی د فساد شو، مولانا صاحب جلاد شو
دین دولت دواړه بر باد شو، د ده زره لانه سپیری
زمور کور د شرارت شو، افغانی وطن غارت شو
دا زمور د سترگو وړاندی ، (غنی) گوره، څه پتیری
مور زعمل چی رانه لوټ شی، څه چی شته دی بی ناموسه
توری خاوری مو په خوله شه، اوس هغه رانه لوبیری
دیوی میاشتی تانده ناوی، د شهید په قبر ژاری
واپې کوم جهادته مړ شوی، خواب وایه چی خندیری
تا چی سر په چادو کړی، هغه غواړی چی ما لوټ کړی
ماور بولی هغه ځای ته، چی شیطان ځنی شرمیری
زه چی ستا له غمه زارم، هغه څاری زما سترگې
سر راپورته کړه شهیده، ارمانونه دی رژیری
افغانی درنی بی بیانی ، چی په پت عزت خوندی وی
دجها د تر بیرغ لاندی، بر بندیری لیلا میری
هر عرب خریدار شوی، زمورد خونو او خور لڼو

مولانا صاحب يې پلوری، نه شرمیری، نه خوریری
تر خارویو وریاشوی، پینتنه په مندوی کی
د خارویو هم شه دود وی، چی په چا باندي خر خیری

* * *

ربه دا لا شه تالان دی، چی به خپل وطن یې وینم
چی خپل سپی په پردی ننگه، افغانانو ته غیبری
چی له زره د "کنشکا" نه، شنی لو خری چی آسمان ته
چی حمرو د سرو په بلخ کی، د "یما" له سره لویری
"گرگین" ویوست تیغ دستی، دافغان ننکی کهول ته
د "میرویس" لیڅه بیواکه، تیری توری ته غخیری
په لاس نه ورخی بی خاورو، نه یې تیغ نه یی لښکر شته
هم لښکر هم یی تیغونه، دوطن پر ضد جنگیری
خدایه څرنکه بدل شوو، دافغان درانه خوبونه
په هر چا چی مور تکیه شو، په پردیو پلورل کیری
د وطن په حق کی نه کا، تش دخیر یوه خبره
خو د خپل مطلب لپاره، د هر سپی پښو ته لویری
په هر ځای چی باران راشی، زمور خره یوسی له مخی
په هر خور چی سیلاب وزی، زمور وره ته راسمیری
په هر سیمه چی بریښنا شی، تندر پر یوزی زمور په کلی
په هر رود چی توفان راشی، زمور کور ته راسیخیری
په دالرو باره شوی، که غلجی که درانی دی
پښتانه او پښتو دواړه، هسی ښکاری چی ختمیری
د احمد په گور یې تو کړی، توری ناری د ینکیو
دا چی پلار له گروهی نیسی، دا چی وروبو ته گوانبیری
مور ته ټول جهان دوزخ دی، چی وطن مو په کی نه وی
مور ته هر وطن سفر دی، چی افغان په کی خوریری

مور ته هر " شا به " پیغور دی ، چی دشمن یې را ته وایې
مور ته هر سلام لعنت دی ، چی په سپکه په مور لویږی
مور ته هره گوله مرگ دی،چی دبل په ست یی ژووږو
مور ته هر گوټ هلاپل دی،چی د بل جام نه گوټیږی
مور ته هر مشر دشمن دی،چی په مور یې رحم نه شی
مور ته هر افغان پردی،چی پردی سره یو کیږی
مور ته هر ملک تلک دی،چی زمور په سر روپی خوری
مور ته هر ملا بلا دی،چی په خلکو نه رحمیږی

* * *

جگي جگي ساقی راشه،پس له عمره راپخلا شه
په چوپیا کی کی مو غو غا شه،چی مجلس رانه سپړی
د خو انی نوبت می تیر شو،کوم چی تیر شو هغه هیر شو
اوس راوینسه داپاتی،چی قطار رانه تیر یری
که مطرب او رباب نه وی ،که مستی او شیباب نه وی
که دمینی عذاب نه وی، عمر بد کړی چی اوردیږی
هونبیاری یوه تنهایی ده ، تنهایی یوه تهاهی ده
په ترخو اوبو می ډوب کړه، گنی زما جاله ډوبیږی
په مستی کی را چارپیر کړه ،یوه کیږدی خورو څنو
چی شپې ورخی رانه تنستی ،چی کاروان رانه بیلیری
دپسرلی په شکلو یادو،جام ته تویې کړه سکروټی
چی گلونه رانه ژاری ، چی خزان راته گواښیږی
دخوانی په باغ می راغله،دزرښت دماشام لـره
پیالی ډکې کړه له مخی ،عمر تنستی نه ودیږی
ساقی ستړی یم له ژونده، لیر می خلاص کړه له دی بنده
گنی وژنی می دا تنده ،چی گړی گړی زیاتیږی
هو مره را کړه چی پی ورک کړم ،سرله پښو،پښی له سره

چی غنی(۱) را خخه تینتی، بینوا(۲) رانه پتیری
چی خوری صحرا ته ووخم، لیونی دلیو نیو
چی مستی را کی نخیری، چی جنون را ته خندیری
چی مرغان د خرو دینتو، راته ووھی وزری
چی زرکان راته غریری، چی هوسی راته پندیری

* * *

نه ، نه خوشی تو که نه ده ، غنی لیر ور ته دمه (۳) شه
دا خوب وری راوینیری، دا پریوتی را پا خیری
گومان مه کړه چی خالی شوه ، ساقی مینا له میو
لا د تاک په تا خانو کی ، دانگور بنیینی ډکیری
لا رباب سور شوی نه دی ، لا تش دوه دوره او بنتی
لا ساقی نوی راغلی، لا رندان نوی گرمیری
لا دخمکی تل کی ایشی، تللی وینی دځلمیانو
لاددی دتودو خاورو، سره گلونه راغوریری
لازمور په ارادوکی، عشق دمنډو غلی نه دی
شپه که هرڅه توفانیده، خراغونه لابلیری
لاوطن خلک رابولی، دمیرانومعزکوته
لا هغه ژپی ژوندی دی، چی ترهوډه قربانیری
لاخوریری نیمو شپو کی، دتوفان غاوری چیغی
لا دغروله جمدرونو، سیلاوونه راکوزیری
لا دوینو واپ پرانستی، لیونتوب دی لیونو ته
لا په پینو کی دمستانو، خنځیرونه سره شلیری
لا دخمکی تناوونه، لاره باسی زلزلوته
لا په باداو برینسناکی، گردشونه رارسیری
لا درزم گرمی شته دی، زمور په متوکی دننه
لازمور په پینتون زره کی، "دایمل" وینه چلیری

لاپه جنگ دتخت اوبخت کی، زمور لوبه ختمه نه ده
لاهمت دشیرشاهی ته، همایون له آسه لویری
لادلورو وریخو شاته، عقابان وهی وزری
لاپه هسکوسردروکی، افغانی زمري غوری
لادخپلی خاوری مینه، مور ته وایی چه راپاخی
لاخوب وری دپیروی، له خوبونو راوینسیری
لازمور په کلاگانو، پښتنی حیا خو ره ده
لازمور په دروازوکی، غیرتونه پالل کیری
دا به بیا یوه غوغا شی، لکه خاڅکی په خپو کی
یو سرکښه یاغی سین شی، سمندر ته به رسیری
دا به بیا سپیدی خوری کری، داطلسو پالنگونو
دبلورو په بیدیا به، رود دوینو راخوتیری
دابه بیا په لمر لویدوکی، دمرغانو سیل له وراهه"
لکه سور بیرغ دفتخی، په سرو وړانگو کی رپیری"۴
دا به بیا زمزم ته رسی، دبیدیاوو جل وهلی
دابه بیا په جل وهلو، درحمت باران ورپیری
دا به بیا په مخه دانگی، دازمور جنگی آسونه
دابه الوزی له کندو، دابه لورو ته رسیری
دا به اچوی له سویو، سری سکروپی په تکل کی
دا به رسی تر هدفه، دا به خامخا بریری
دا به بیا اباسین ایشی، دویوی به توری کونی
تور پنجاب به وهل کیری، له بنسټه به نریری
دا به بیا زموره ژنی، لاره باسی آزادی ته
چا چی زموره سر غوڅ کری، دهغه سر به غو خیری
دا به بیا لنډی مسیری، تن به باسی بستره
پښتانه به راپاخیری، پښتونخوا به آزادیری

دا به بيا د"احمد" چيغی، ريردوی د لاهور مراندی

دا به بيا په کراکړ کی، د"بيربل" زامی ماتيری

دابه بيا "سيدال" راباسی، دمرگ توره په غجرو

اخوندان به ترينه نښتی، امامان به تری پتيری

دادقم چريان به پوه شی، چی افغان دننگ په کارکی

خپل پور نه پريردی پردی، داتقدیر دی نه بيليری

د ښاغلی لایق صاحب نور شعرونو دلته کتلی شی

— يا دونه درمندونه

<http://howd.org/app/download/4278459202/chunghar.pdf>

— چونغر

<http://howd.org/app/download/4278459202/chunghar.pdf>

— کیژدی

<http://howd.org/app/download/4278461402/kegday.pdf>

HOWD

HOWD

www.howd.org